די געפאר ליניע--עלטער 40 יאָר!

נאָך די מיטערע יאָרן ווערן די מענער צעטיילט אין צוויי קלאַסן — די אָפּהיינגיקע און די זעלבסטשטענדיקע. אייער פּאָזיציע אין שפּעטערדיקע יאָרן וועט ניט אנטשיידן ווערן פון דער סומע געלט וואָס איר האָט פאַרדינט, נאָר פון דער סומע וואָס איר האָט אָפּגעשפּאָרט. דער אנטשיידענער פאַקטאָר אין וואָס איר שפּאָרט, אין אינוועסטמענט פון פופציק סענט אַ טאָג אין ענדאָר מענט אינשורענס אין דער זיכערער וועג צו זעלבסטשטענדיקייט.

THE
MANUFACTURERS LIFE
INSURANCE COMPANY
HEAD OFFICE: - - TORONTO, CANADA
Branch Office: 300 Huron & Erie Bldg., Winnipeg
W. A. KENNEDY, C.L.U., Branch Manager
M. WAISMAN, General Agent

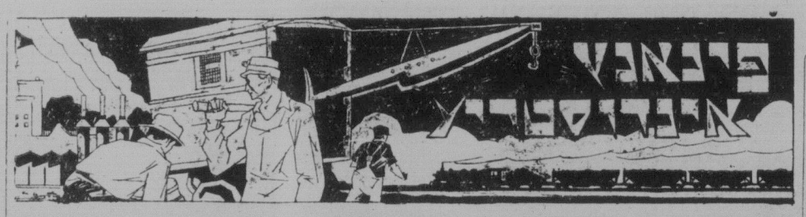

מאַנאַטלאַכער קאַמערציעלער איבערזיכט פון דער קענעדיען באַנק אויף קאַמערס

אין דעם לעצטן מאָנאַטלאַכן האַנדעלס איבערזיכט, פאַר דעם חודש יוני פון דער קענעדיען באַנק אויף קאַמערס, וואָס איז לעצטנס פאַרעפנטלאַכט געוואָרן, ווערט אָנגעוויזן, אַז אין לויף פון חודש איז פאַרגעקומען אַ ווייטערע אָפּשוואַכונג אין די אָפּעראַציעס פון די אַזוי גערופענע שווערע אינדוסטריעס.

אַ וויכטיקער מוסטער פון דער ראַזיר קער אַנטוויקלונג אין דער רעקאָרד פון דער צייטונגס פּאַפּיר אינדוסטריע פאַרן חודש מאַי, וואָס ווייזט אַז אין קענעדאַ זאָלן צום געוויינלאַכן גאַנג, אין נאָר די פּראָדוקציע אָפּגעפאַלן.

פון דער אַנדערער זייט האָבן די אָפּעראַציעס אין די צווייטע קלאַס אינדוסטריעס, איינשליסנדיק טעקסטיל און שוכוואַרג, זיך פאַרבעסערט, און אין אַנדערע פאַבריקן אַרבעט מען זאָ נאָר "אָווערטיים".

אַ וויכטיקער פּיטשור אין דער "קאַנאַדישער עקאָנאָמיק אין דער איצטיקער צייט, איז די פעסטקייט פון דער פינאַנציעלער סטרוקטור, אין פאַרבינדונג דערמיט קאָן מען אָנווייזן, אַז די קאַנאַדישע בענק זעען פאַר צו פאַר נעסערן זייערע קעש און אַנדערע לויפענדע רעסורסן, אויפלכע זיי רעגירונגס באָנדס, אַזוי אַז זייער רעזערוו פּאָזיציע איז איצט שטאַרקער אפילו ווי אין 1930 אויף וועלכן יאָר די לאָנדאָנער "ענגלאַנד סטאַק עקסטשענדזש גאַזעט" האָט געזאָגט "די פעסטקייט פון די קאַנאַדישע בענק איז פאַלשטענדיק דער מאָנסטרירט".

באַרירנדיק די אַנדערע פּיטשור, די אינדיקאָטאָרעלע סיטואַציע ווייזט אָן דער איבערזיכט, אַז ווערענט אין מזרח און צענטראַל קאַנאַדאַ דעם לעצטן מאָנאַט האָבן זיך אין דער ווירטשאַפט אין אַלגעמיין אַ ביסל פאַרבעסערט, אָבער די לאַגע ניט צופרידנשטעלנד. אין די מערב פאַרוינצן, וואו אין מאַנכע געגנטן אין די תבואה קאַליע געוואָרן פון טריקענישן.

אין דעם איבערזיכט ווערט באַריכט הואַווערס מאַראַטאָריום פּלאַן, עס ווערט אויסגעדריקט די מיינונג, אַז דער דאָזיקער פּלאַן וועט פאַרבעסערן די אינכערנאַציאָנאַלע האַנדלס באַציִונגען וועלכע מוזן זיין אַזוי פריידלעך און נאָענט ווי נאָר מעגלעך אין די אינטערעסן פון אַ געזונטער עקאָנאָמיק.

די פּסיכאָלאָגישע ווירקונג פון הואַווערס פּלאַן האָט זיך שוין געוויזן פון לען אין האַלב סעפּטעמבער אין קאַמאַרטי מאַרקעטס, אפילו אין פראַנקרייך וואו אין אַ געוויסן טאָג אין די בורזשע אין פאַריז געווען מער אַקטיוו ווי אין אירגענד וועלכן טאָג זינט דעם "בום" אין 1929. ניט קוקנדיק וואָס דער פּלאַן וועט מאַרעפיצירט ווערן בדי ציפרידנ־צישטעלן פראַנקרייך, וועט עס אָבער דאָך אין ברענגען רעטונג צו דייטשלאַנד. אויף ווייפל האָט וועט העלפן די דייטשן קאָן מען זעען נאָך די פאַסר רונגען אין דייטשלאַנד אין מאַי אין יוני. ווען די רעגירונג האָט געראַדפס מאַכן אַלע מעגלאַכע אַנשטרענגונגען צו פאַרמיידן אַ רעגירונג צוזאַמענ־ברוך. בורזשעס דעפּיציט האָבן זיך נע־ווען יעדן יאָר זינט 1927; די לאַנד מאַכט דורך אַ קרייזס זינט 1927; דאָס איינפירן דעצענט אַ האַלב דיקטאַטאָר שיף אין דאָס אַרויסלייגן פון שווערע שטייערן, אין אויפגענומען געוואָרן מיט אומצופרידנקייט, אין דאַנאָר פאַר אורזאַכט דאָס אין אַנדערע שטעט.

צייטונגס פּאַפּיר עקס־פּאָרט פון קאַנאַדע

דער עקספּאָרט פון צייטונגס פּאַפּיר פון קאַנאַדע אין דעם חודש יוני האָט באַטראָפן $10.069.585 אין פאַרגלייך מיט $10.006.387 אין פריערדיקן חודש און מיט $11.209.856 אין זעלבען חודש פון 1930.

דער עקספּאָרט פון פּאַפּיר אין פאַלפּ פון קאַנאַדע פאַר די ערשטע 6 מאָנאַטען פון 1931 האָט באַטראָפן אַ ווערט פון $73.423.729 אין פאַרגלייך מיט — $91.522.798 פון דער זעלבער פּעריאָדע אין פריערדיקן יאָר.

—(::)—

סאַוועטן וועלן קויפן קאַטאָן פון עגיפּטן

קאַאיראַ.— די עגיפּטישע רעגירונג האָט באַשלאָסן צו פאַרקויפן אַ גרויסן טייל פון איר קאַטאָן. וואָס זי האָט איינגעקויפט מנס אַ יאָר צוריק צו אַנ־האַלטן דעם פריס, קען סאַוועט רוס־לאַנד. זי גיט דערביי. די סאַוועטן אַ קרעדיט אויף צוויי יאָר.

דעם ערשטן יוני האָבן די סאַוועטן נעקויפט אין עגיפּטן 26.000 בעלס קאַטאָן און די וואָר קלייבט זי זיך צו קויפן אַרום 50.000 בעלס מער. אַ בעל וועגן 5.000 פונט.

די עגיפּטישע לאַטאָן בראָוקערס זאָ־גען, אַז דערמיט וואָס די סאַוועטן קויפן איצט אַזוי פיל אין אַלס נקטה דער אַמעריק., רעגירונג, וועמעס אַגר־קולטורעלע קאָמיסיע, די פעדעראַלע פאַרם באָאַרד, האָט זיי ניט געוואָלט פאַרקויפן קיין קאַטאָן אויף קרעדיט.

אינטערעסאַנטע פאַקטן אין דער וועלט פון פינאַנץ און אינדוסטריע

אַן אונטערזוכונג וואָס "מודי'ס אינ־וועסטאָרס סערוויס" האָט געמאַכט אין דעם צוישטאַנד פון די 15 וויכטיקסטע באַנקן אין טראַסט קאָמפּאַניעס פון די שטאַטן, וויזט, אַז זייערע ריינע הכנ־סות זיינען אין די פאַרגאַנגענע 6 חד־שים געפאַלן אויף נאָכצע 49 פּראָצענט אין פאַרגלייך מיט זייערע פאַרריגסטן אין די ערשטע 6 מאָנאַטן פון 1930. אייניקע פון די נאָר גרויסע באַנקען זיי־נען ניט אַריינגענומען געוואָרן אין דעם חשבון, ווייל מודי'ס אָנגעשטעלטע האָ־בען ניט געקאָנט באַקומען די נייטיק ציפערן.

עס איז פאַרגעקומען אַ היבשע פאַר־גרעסערונג אין דער פאַדערונג פאַר גע־וויסע פּראָדוקטן — זאָגט אָן עקספּערט אין דעם "אַנאַליסט", די פינאַנציעלע וועכנטלאַכע אויסגאַבע פון דער "נייו יאָרק טיימס". לויט זיין מיינונג וועט אַט די פאַרגרעסערטע פאַדערונג זיך מוזן אומפאַרמיידלאַך אָפּרופן אויף גע־וויסע אינדוסטריעס דורך אַ פאַרגרע־סערטע טעטיקייט, ניט שפּעטער ווי סעפּטעמבער.

אויך דער וועכטלאַכער ישורנאַל "בזינעס וויק" קומט צום שלוס, אַז מיר שטיין פאַר אַן אומפאַרמיידלאַכער אויסברייטערונג פון בזינעס. דער צור־

סאַוועט רעגירונג זוכט האַלבן ביליאָן דאָלאַר אין גאָלד וואָס די צאַרישע רעגירונג האָט אַרויסגעשיקט אין אויסלאַנד

פּאַריז.— לויט נאַכריכטן, וואָס זיי־נען אָנגעקומען אין הינע באַנקן, האָט די סאַוועט רעגירונג זיך ענערגיש גע־נומען צו זוכן $500.000.000 אין גאָלד וואָס זיינען געשיקט געוואָרן אין דער צייט פון וועלט קריג דורכן צאַר קיין אויסלאַנד.

אַ טייל פונם גאָלד איז געווען רוס־ישע מלוכה גאָלד, וואָס איז געשיקט געוואָרן קיין אויסלאַנד אלס נאַראַנטיע פאַר באַשטעלונגען פון קריגס־מאַטעריי־אַלן אין אַמונציע, אַ גרויסער טייל פון דעם גאָלד האָט אָבער באַלאַנגט פערי זעלאַר דעם צאַר, וועלכער האָט אין דער צייט פון דער מלחמה איבערגע־פירט זיין פאַרמעגן קיין ענגלאַנד.

די פראַנצויזישע באַנקן האָבן אַ צייט נעהאַט אין זייערע קעלערן רוסישע גאָלד אויף 648 מיליאָן גאָלדענע פראַנ־קען, אין דער באַנק פון ענגלאַנד אין דער צייט פונם קריג אויסגעגעבן געוואָרן אויף 70 מיליאָן פונט רוסישע גאָלד. דער גרעסטער טייל פון דעם דאָ־זיקן גאָלד איז נעבראַכט געוואָרן קיין ענגלאַנד מיט אַ יאַפּאַנישן קרייצער פון אַרכאַנגעלסק.

די סאַוועט רעגירונג האָלט, אַז די אויסלענדישע מלוכות האָבן ניט געהאַט קיין רעכט צונעמען די גאָלד פון דער צאַרישער רעגירונג, אפילו ווען די סאָ־וועטישע רעגירונג האָט נאָך דער רע־וואָלוציע אַנערקענט די צאַרישע חובות. די קלייבט זיך צו באַנוצן די אינפאָר־מאַציע וואָס זי וועט קריגן פון די באַנ־קען, אין פאַל פון פאַרהאַנדלונגען מיט אייראָפּייאישע מלוכות וועגן שליכטן די חובות פון אַמאָליקן צאַרישן רוס־נאָלד אויף אַ לאַנד.

איבער 11 מיליאָן דאָלאַר אויסגעצאָלט לעצטן יאָר אין טאָראָנטאָ אין "לייף אינשורענס"

לויט די ציפערן וואָס זיינען פאַר־עפנטלאַכט געוואָרן אין "נעשאָנאַל אַנ־דערייטער" אַ ישורנאַל געווידמעט אינשורענס, וואָסידערשיינט וועכנטלאַך אין שיקאַגאָ, איז אין טאָראָנטאָ אין משך פון 1930 אויסגעצאָלט געוואָרן פון אינשורענס קאָמפּאַניעס אין לענדס פאַרזיכערונג 11.128.300 דאָלאַר, אין פאַרגלייך מיט 11.250.000 דאָלאַר אין 1929.

נאָר טאָראָנטאָ קומט מאָנטרעאָל מיט 7.090.500 דאָלאַר, ווינניפּעג — איבער דריי מיליאָן, וואַנקאָווער און אַטאַוואַ — צו קאַרנע צוויי מיליאָן. נאָכדעם גייען האַמילטאָן קוויבעק, האַ־ליפאַקס א. א.

די גרעסטע סומע, וואָס איז אויסגע־צאָלט געוואָרן צו די יורשים פון איין פערזאָן אין קאַנאַדע איז 650000 טויט־

דערפאַרונג

טרעגערס צו הענדלען פיינע פאַר־ניטשור, לעפּלי'ס מענשן מיט אייר־ער היימישע באַראַבאַטשקייט מיט אַ הינטערגרונט פון דערפאַרונג וואָס שאַפט אַפּ דעם ריסק, מיר נעמען אַרונטער פון אייערע הענט יעדן דעטאַל פון דער צייט ווען מיר קומען אַריין אין אייער אַלטער היים ביי אייער באַראַבאַטשקייט ווערט אַריינגעשטעלט אין דער נייער.

איידער איר מופּט —

פּעקינג
שיפּינג
סטאָרינג

Phone
87 337

LESLIE'S STORAGE
LIMITED
85 WATER STREET

פלענער געמאַכט אין פאַראויס...

דער פונדאַמענט פון אַ סך דערפאָלגרייכע געשעפטן איז געלייגט געוואָרן אין ציימן פון עקאָנאָמישער איינשריינ־קונג, מיט דעם שכל'דיקן געברויך פון דרוקערי. עס איז דאָ מער צייט צו אַראַנזשירן אַ דירעקט־דורך־פּאָסט קאַמ־פּיין, גוטע פּראָיעקטירנדיקע פאָרמעס וואָס וועלן שניידן די קאָסטן פון אָפּערירונג . . . צו פאַרבעסערן לייבלס און רעפערס . . . און פאַרזאָרגן די דילערס מיט צוציענדיקער סיילס ליטעראַטור. עס קאָן זיין אַ גוטער מיטל ווי אַזוי צו פאַרבעסערן אייערע געשעפטן דורך דעם געברויך פון גו־טער דרוק אַרבעט. זאָל אונזער דעפּאַרטמענט פון קונסט אַרבעט אייך באַהילפיק זיין אויפן געביט פון פּרינטינג . . . מיט דער צוגרייטונג פון קאָפּיע, מיט דער אַרטיסטישער אויסשטעלונג פון שריפטן, קאָלירן און בילדער, און אייך העלפן צו זעען און באַגרייפן די מעגלאַכקייטן פון סיילס און אַלע אַנדערע געשעפט טראַנסאַקציעס.

טעלעפאָנירט 55 409

The Israelite Press
Limited
165 Selkirk Avenue
WININPEG

פּרובירט עס אַליין. קויפט אַ 20 סענט פּעקל **Turret Fine Cut** לעפּנט עס אויף, נעמט אַרויס דעם **Chantecler** סיגאַרעטן פאַר־פיר וואָס עס אַנטהאַלט און ווי־קעלט אַליין ווייניקסטנס 50 סי־גאַרעטס מיט דיזען שמעקע־דיקן, מילדן, צופרידנשטעלנדן **Virginia** טאַבאַק.

עס באַצאָלט זיך—אין באַצאָלט זיך — צו ווקלען אייערע איי־גענע מיט **Turret Fine Cut**

עס באַצאָלט זיך צו ווקלען אייערע איינענע סיגאַרעטס מיט

TURRET FINE CUT

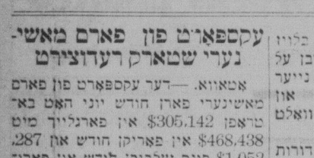

15ס. און 20ס. פּעקאַך אויך אין ½-פונטיגע בלעכאַך

עקספּאָרט פון פאַרם מאַשי־נערי שטאַרק רעדוצירט

אַטאַוואַ. —דער עקספּאָרט פון פאַרם מאַשינערי פאַרן חודש יוני האָט באַ־טראָפן $305.142 אין פאַרגלייך מיט $468.438 אין פאַריקן חודש און 287, $1.052 פונט זעלביקן חודש אין פאַרי־קען יאָר. לויט די ציפערן פון דער ראָ־מיניאָן, ביינאָה אין סטאַטיסטיקס.

קאָמפּליט און שנעלע אויטאָמאָביל לאָונדרי

גיט אונז הייטן אייער קאַר פאַר אַ שטאַרגע, מיר וועלן זי אַרומוואַשן בעסער ווי זי איז ווען פריער גע־וואַשן געוואָרן, אויסווייניק, אינ־ווייניק אין אונטן, אונזער באַרענונג וועט אייך איבעראַשן.

מיר פאַרקויפן דאַנלאָפּ טייערס און מיר זיינען אַן אָפיציעלע דאַנלאָפּ שייער דיפּאָ

אונזער סטייישאָן איז אָפן 24 שעה אַ טאָג, ווי אימער וועל איך אייך געבן מיין פערזענלאַכע אַטענשאָן.

Grand Service Station
מאיר זיפּוסקי, איינגטימער
Salter St. & Dufferin Ave.
Phone 54 574

איך וויל אייך זאָגן אייער דאַרפט אינשורענס

פאַר פייער
לעבנס
פאַרזיכע־רונג
אַוטאָמאָביל
פליגן נאָלאַ
האַלץ אַפּ
פאַנג מיך
22619 אַדער
21989

A. HARRIS אַרעצקי

INCOME TAX SERVICE
Audits, Financial Reports
Investigations
בוקהיפינג סערוויס
ס. א. פּאַרטינאַל
— מיט —
דזשא. לזס און קאָמפּאַני
Chartered Accountants,
Auditors
202 פאַרין בוילדינג, טעל. 21 746
רעז. טעל. 24 524

אַדווערטייזט אין "דאָס אידישע וואָרט" — עס וועט זיך אייך באַצאָלן

ספּעשל נידעריקע.... זומער פעירס ....

איסט — וועסט — נאָרט — סאוט

איצט אין קראַפט

מאָנטרעאָל רעזאָרטן
פּאַסיפיק קאָוסט
וואַנקאָווער אייליאַנד
אַלאַסקאַ
איסטערן קאַנאַדע
גרעיט לייקס
ווייטער סטייטס
רייזעס אויף יעדנער זייט יַם

CANADIAN PACIFIC RAILWAY LINES

קענטיגען פּאַסיפיק טראַיל עקספּרעסן ווען אַלעס אַראַנזשירן אַדער שיפּינג עס

H. R. MATHEWSON, General Passenger Agent
Canadian Pacific Railway, Winnipeg, Man.

לויטראַטאָר פּרייז און אַנטהאַלט רעטאַרן פון גלענצנדע נידעריקע קאָסט האָלידעיס

נידעריקע זיין עגר פעלס
צוזאַמען אַט פונקטן אַט מאַנאַרן

לאָזט אַקאָרשט מיר

(שלום פון זייט 3)

זיי האָבן כלומרשט געקעמפט ?

אַלאַ. וואָס זשע דען ? ווידער די איינענע מעשה : אַן אינסטרומענט אין געלעגן אין די הענט פון אַיין ברודער, האָט זיך געדוכט דעם צווייי טען, אַז ער וואָלט געזונט מער מומ־חה צו שפּיל אויף אים, האָט דער ער־שטער ווידער געריינקט, אַז אין דער בחינה אין לא קם כמוהו, אַ כלל, מחי לוקח, ברודער־קריג, אָפּשפּאַלטונג, אַ צווייטער אינסטרומענט, אַ צווייטער שפּילער, און דער ריס בלייבט שוין לעולם ועד ניט צענויפגענייט.

און לאַמיר נעמען די גרעסטע פאַ־ליטישע פאַרטיי אויף דער אַרויסער נאַס — די צוניטסטיע. זי האָט באַ־קומען די באַלפור דעקלאַראַציע, אַן האַרטע כלי, אַ פאַרדאַרטע און צע־פּאַצעט, אויעלכע וואָס קיין בעל־תקוי עה, אפילו דער גרעסטער מומחה וואָלט אויף איר ניט געקאָנט בלאָזן. האָט איר געבאָפּט דר. ווייצמאַן, האָט ער געפאָרדערט אַרויסבאַקומען פון איר אַ וועלכע עס איז תקיעה, האָט ער זיך פּאַאַצעט, אויעלכע וואָס קיין בעל־תקוי עה, אפילו דער גרעסטער מומחה וואָלט אויף איר ניט געקאָנט בלאָזן. האָט איר געבאָפּט דר. ווייצמאַן, האָט ער געפאָרדערט אַרויסבאַקומען פון איר אַ וועלכע עס איז תקיעה, האָט ער זיך אַנגעשריינגען מיט אַלע כחות, אַן עס האָט אַרויסגעשלאָגן פון אים אויש אַ קאָלטער שווייס, און עס איז אַרויס אַ מין ריטש רחמנא־רצלן, אַ מין תקיעה גדולה אין דער פאַרם פון אַ פאַגראָמל אויז האַידן, טאַקע אין דער דעקלאַריטער לאַנד גופא, אַז ער האָט שוין חרטה געהאַט אויפן נאָגען עסק, אין דאָ שטייען אַרום דעם פאַר־מוטשטען נעבאַך ווייצמאַנען חברה קונדסים און שרייען :

— גיב אקאַרשט אונז, דו יכולסט ניט, גיי אַוועק ! און ווייצמאַן איז דאָך אויך ניט מער ווי אַ איד, מיינט אַז ער איז טאַקע אַ חד בראַרא, וואָס בלאָזט אַזוי שיין אַן אַנדערע אויף זיין אָרט וואָלט נאָר קיין קול ניט אַרויסגעקוועטשט. אַ כלל ער לאָזט דעם שופר ניט אַרויס. ביזי לבינו ווערט דער שופר גע"פּיקסט". און ווער מיינט איר האָט געזונטן אויף זיך די מאַכט מתקן צו זיין אַזאַ כלי, וואָס בראַוכט געריינקט און גע־וויקט צו ווערן ? אַזוינע מאַכט חכ־מה, וואָס האָבן אים נאָך מער פאַר־דאַרט און פאַרטרינקט, נאָך מער פאַרטומפּט און פאַרשטומט, און נאָך דערצו אַריינגעבריגן אין אים אַן אומד־ברחמנות'דיקן שטן, מקטרג, אין דער פאַרם פון דעם ערשטן ווייטן פאַפּ־ר, און די לאַנג פון ווייצמאַנען, אַלס בעל תקיעה, ווערט אַלץ ערגער, אומד־ערטרעגאַכער, כאַטש צערייס זיך, און עס גייט קיין קול ניט, און די ווייסע חברה שרייען מיט קולי־קולות : לאָז אַן אַנדערן אַז דו קאָנסט ניט !

און ווייצמאַן לאָזט נאָך אַלץ דעם שופר פון האַנט ניט אַרויס, ער דרייט אים חזק־אַון־הער, ער קלאַפּט און פאַכט מיט אים, אַפּשר וועט דער שופר זיך איבערשרעקן, אַוי די טומ־ערס וועלן אַלץ אומגערולדיקער, מען קלאַפּט און מען פּיקט, מען פאַרדערט בחזק יד : "לאָז אַפּ !"

און ווייטויין דאַכט זיך אים — אַפּשר לויגט באַמת אַפּצוגעבן זיי דעם שופר, זאָלן זיי אַ פּרוב טאָן און זיי איבערצייגן אין זייער אַנטפּלעקונג אַז אַיך בין אַ שלעכטער תו־קע ?

און ער מאַכט נאָך אַן אַנשטרענגונג, שאַפט זיך נייע אַנטערשטופּערס און עס רייסט זיך פּלוצלינג אַרויס אַ מיר תה משונה כאַרכל מיט אַזאַ געפיר דער און רעש אַז דער שופר פאַלט אים שייער פון די הענט ניט אַרויס, עס ווערט, חייסט עס אַ ווייטער פאַ־נראָם, וואָס איז נאָך אימה'דיקער און אכזריות'דיקער. און ווידער ווערט די כלי איבערגעגעבן צו "פּיקסן", און נאָך ערגערע הענט זיינען זיך מיט איר מתעסק, אַ צווייטער שטן, אין דער פאַרם פון אַ שפּאַגל נייעס וויזן פאַ־פיר, שעלט זיך אַריין אין איר, אַזוי אַז זי ווערט שוין אַן איד פאַרם און צורה, זי ווערט פאַרוואַנדלט אין אַ פּשוט'ן האַרן פון אַ בחמה נסמ, וואָס פאַרטשעפּעט און שטעכט אַל ישון ועל שמאַל.

אַבער נאָכן צווייטן תקון נייט אַן דער תאַמע צווייטן דעם וואָס שטופּט עס נאָך צו זיך אין מויל, און מיר טשעט זיך איבער אים, אין צווייטן די וואָס שטופּן זייערע הענט עס צו כאַפּן, זייענדיק נאָך זיכער, אַז ביי זיי וועט עס אַוועק ווי אַ מומר.

אַט שטייט ווייצמאַנסקי און זאָגט בפה מלא : — ווען איך כאַפּ דעם שופר וואָלט איך אַרויסגעלאָזן אַזאַ תקיעה, איטר לא תקיעה אבותינו.

שטייט פון אַ צווייטער זייט רבי קאַפּ און גיט אַנגעוועגעניש, אַז כל יסיו האָט עלי זיך געדרייט אַרום בלאָ־זער מומחים און ער האָט געכאַפּט דעם שופר.

און אויפן עמוד לעבן ווייצמאַנען שטייט דער מקריא התקיעות, דער אַלי־ער מאַקאַלאָנ, ער איינגטאַר, ווייס, אַז די מאַכט איז ניט אַזוי ליכט, ווי ס'דוכט זיך, מי כמוהו, ווער נאָך ווי ער, וואָס איז די נאָכ־צע צייט איינגעדריגן אין מיין, און דיקטירט דעם תוקע די טענער, ווייסט, וויפיל בלוט און שווייס האָט דר. ווייצמאַן אַריינגעריגן אין דער דאָ־זיקער פאַרצווייפלטער מלחמה מיטן שטן, ער רעדט ניט, נאָר טראָכט דאָך :

— איך ווייס, אפשר מאַכט אויף די אַרטע יאָרן פּיזנט, טאָן זעלבסט־שטענדיק אַ בלאָז !

און קיינער פון זיי האָט ניט אָנצוציינען קיין נייע וועגן, ווי אַזוי אַ שטופּן דערעוויזיק צו מאַכן, כ'איז ניט אַ פּראַנדאַם־קאַפּע נאָר אַ פּער־זענלאַכער, ניט קיין פאַטאַפּאַרט מאַר טיין באַהערשן די מוחות, דער אייזן און אייזנציעהער מאַטייז איז —

— ניט אַקאַרשט מיר !

און אַט האָט עס געעגען, ווייצמאַן האָט אַריינגעלאָזן דעם שופר פון זיי־נע הענט, דער אַלטער מקריא איז גע־וואָרן אַ ערלעכטשטעניער תוקע, בחכמה פון אַרץ העמפּערע כחות, וואָס האָבן באַשלאָסן : עס לי גם קח, לא יהיה . . .

ווי נאָר אַבער באַלאָלאָן האָט גע־נומען דעם שופר, אַיס אָנגעשטעלט צום טייל און אַרויסגעלאָזן דעם ערשטן אַטעם, געראַנט הערן די ערשטע דע־קלאַראַציע, האָט זיך שוין געלאָזט הערן דער רעוויזאָרסטשער געשריי, — האָבט ניט, ניט זשע אַקאַרשט אויז !

און גלייך ווערט געשאָן אַ פּלאַן פון עקשפּריטעריונג, פון בויען אַן אַזוי־נען אַלייטן אַנ. פונקטן אַט מאַנאַרן